

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu. Deležniki tiskovne družstva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Le dosledno!

V števil. 287. od nedelje 14. t. m. nas je „Narod“ razveselil alj da bolje rečemo — osupnil s člankom: „liberalizem in mi“. Pritožuje se, da „slovenski klerikalni listi“ Narodovce pitajo z „liberalci“. Ker je to Narodovcem nenadoma nekako nadležno postalo, je upati pri njih v novem letu — poboljšanja.

Prvi korak k temu je — pravo spoznanje, in to se vidi v tem, kako da „Narod“ zdaj besedo „liberal“ umeje in tolmači. „Kdor daje vsakemu svoje, on je liberalen. Kdor tirja polno svobodo za se, pa jo daje in privoščiči tudi drugim, on je liberalen“. To vse je prav fletno in ne menjka ničesar družega, kakor le — dejanskega izvrševanja. Treba samo doslednosti v sklepanju, kadar je govor o katol. cerkvi in njenih pravicah.

Doslednost že tudi nekako „Narod“ sam čuti, ko piše: „Vemo, da nam bodo daničarji (zakaj tako? Recite rajši: katoličani!) rekli: liberalizem je cerkvi sovražen. A to ni res!“ Mladostlovenec glasilo torej izreka, da — če so tudi „liberal“, nočejo cerkvi sovražni biti.

V teh besedah tiči — tako jih vsaj mi umevamo — prevrat k boljšemu. To bi nas neizrečeno veselilo, in ker mislimo, da ta članek ni pisan zaradi tega, ker se bliža novo leto, in bo treba naročnino ponoviti, bi bilo zaradi sporazumljenja le samo želeči, da „Nar.“ svoj program — vsled poprej izjavljenih besed — tako-le bolj natančno določi:

1. Ker smo v dobrem pomenu besede „liberal“, ter dajemo in privoščimo tudi drugim polno svobodo, smo — dosledno — tudi za to, da uživa kat. cerkev v državi popolno svobodo, ter uravnava sama svoje notranje zadeve, n. pr. gledé bogoslovske študij, vzrejevanja duhovskih

kandidatov, svojega premoženja, nameščevanja svojih služabnikov itd.

2. Mi mladoslovenci ne smemo in ne moremo več pisano gledati in pikati „pravne stranke“, kajti se ona, na kolikor ima slovenskih življev, tudi drži narodnega programa, kakor mi; če pa vrh tega poudarja tudi cerkvene pravice, ne moremo — če hočemo dosledni biti — mi temu nasprotovati, ker slovenski liberalci nismo kat. cerkvi sovražni, torej ne moremo tudi sovražni biti stranki, ki je in se imenuje katoliška. —

3. Gledé na to, kar smo v 1. in 2. točki ravno izrekli, ni tudi več uzroka, zakaj da bi slovenske veljake: dra. Bleiweisa, dra. Costo, Hermana, dra. Tonklija itd., ki se držé konservativnih načel, grizli in psovali, marveč jih spoštujemo kot soboritelje za pravično stvar.

4. Ne bomo več hvalili groznega roparja, kterege se je ital. kralj kriv storil z nasilstvom na glavarja kat. cerkve. Sej pa tudi tega vsega treba ni bilo, ker tu ni šlo za narodnost, marveč le za to, da se — v smislu frejmavrerjev — katoliški cerkvi trdna podlaga spodkopá

5. in slednjič bomo odslej nagovarjali slov. državne poslance, da nikakor ne pritrldijo Stremayerjevim „cerkvenim postavam“; to pa zamoremo zdaj toliko ložje, ker je mož naše stranke, namreč g. dr. Razlag sam, v drž. zboru poudarjal cerkveno oblast, ki se mora poprej poprašati v cerkvenih zadevah, v katerih državnemu zboru pristojnosti manjka.

To in tako naj glasilo „liberalnih“ Slovencev govori, alj če se govoriti tako naravnoč ne upa, vsaj po teh načelih zanaprej postopa, potem bo resnica, da slovenski liberalci „niso kat. cerkvi sovražni“! Se ve da potem „Nar.“ tudi duhovnikov več ne bo za „pope“ imel in kar je še več tacih imen, ki jih izlega živo sovraštvu proti

Dnešnji list ima 1/4 pole priloge.

kat. cerkvi — in namesto besede: „klerikalni listi“ bo lepo po domače pisal: „Gospodar“, „Novice“, „Danica“, „Glas“ itd. Tako bo potem nankrat vsega razpora konec in „Gospodar“ se prvi pobrati — z „Narodom“.

Poročilo

štajerskega dež. odbora

o njegovem delovanju od 1. septb. 1872 do konca septb. 1873.

Ceste. Nova cesta do sloveno-bistriške postaje je bila preračunana za 1625 gld. 24 kr.; ko so jo pa delati začeli, se je — pravi poročilo — več storilo, kakor je bilo treba, in vse delo šlo je v nemarno spod rok. Tako so se stroški znatno povišali in podvzetnik prejel je od dež. odbora dozdaj že 8600 gld.

Za cesto k železnici v Rušah priklada dež. blagajnica 5181 gld. 73 kr., od katerih se je 4000 gld. marib. okr. zastopu, ki je delo prevzel bil, že plačalo; ostanek 1181 gld. 73 kr. se mu pa izplača, kadar odpravi okr. zastop nekatere napake, ki so se pri ogledu pokazale. Okrajnemu zastopu se je naložilo, da odkupljenje zemljišč, ki so za 7347 gld. 59 kr. cenjene, brž ko mogoče izvrši.

Zastran ceste do kolodvora v Središču je srenja pri dež. odboru prosila, da naj velja ta cesta kot „privozna cesta“, in torej dež. blagajnica dve tretjini stroškov prevzame. Ker je pa to ob enem srenjska cesta, in bi le treba bilo podaljšati okrajno cesto do kolodvora, kar pripada okr. zastopu, se prošnja Središčanom ni uslišala. Okr. zastop v Ormužu je pa sklenil, da se vsa cesta od Središča do Ormuža po potrjenem načrtu popravi, oni kosec do kolodvora pa med ceste II. reda vrstí; vsled tega je d. o. zagotovil k stroškom 2076 gld. 16 kr. iz dež. blagajnice priložiti 700 gld, ter je polovico tega zneska že izplačal.

Most čez Dravinjo in zravnjanje okr. ceste I. reda do kolodvora v Poličanah stane z odkupljenjem zemljišča vred 8644 gld. 19 kr. Deželo stane 4283 gld. 22 kr., kar se je izplačalo, in le 100 gld. se je pridržalo do časa, da se nekatere pomanjkljivosti, ki so se pri ogledu pokazale, odpravijo.

O breški cesti glej poročilo o III. seji dež. zbora.

Za podporo pri okr. cestah I. reda prosilo je 40 okr. zastopov, in deželni odbor je do konca sept. 1873 v ta namen dovolil 59.124 gld., izplačal pa že 4950 gld. Nekaterim okrajem, kakor: ormuškemu, konjiškemu, mariborskemu, rogačkemu, šentlendarškemu in šmarskemu se podpora za leto 1873 zato ni dovolila, ker še niso predložili računa, kako da se je podpora za l. 1872 porabila. — Doplačila pri okr. cestah I. reda (Eibiswald in Ptuj) za l. 1872 znašajo 900 gld.

Od 15.000 gld., ki so dovoljeni za okr. ceste II. reda v letu 1873, se je privolilo, stranoma tudi plačalo: Judenburškemu okraja 1600 gld., za popravljene most pri „misbeku“ v slovengraškem okraju 831 gld. 34 kr., kozjanskemu 1200 gld., arnuškemu 88 gld. 30 kr. — Od dovoljene podpore za tri prejšnja leta se je od konca avgusta 1872 četirim nemškim okrajem dalo 7761 gld. 76 kr. — Meseca sept. t. l. se je pregledala nova okr. cesta iz Planine v Sevnico, ter se je okr. zastopu sevnškemu izplačala četrta in poslednja svota 2500 gld., zè vsem je stala cesta dež. blagajnico 10.000 gld.

Prošnje ptujskega okr. zastopa, da se cesta iz Ptuja v Krapino v vrsto cest I. reda dene, ne more d. o. priporočati dež. zboru, ker se bo to vprašanje tačas rešilo, kedar se predloži umno izdelani načrt vseh cest po deželi.

Zravnjanja voda. Za zravnjanje Anize se je plačala svota dež. priklade za l. 1873, namreč 10.081 gld., in tudi že posodilo 5000 gld. od prve svote za leto 1874.

Prav zanimivo je pa poročilo gledé predora Drave pri spodnjem Dupleku. Drava vdira in spodjeda čedalje bolj zemljišča ob desnem bregu šent Martinske fare. Lani meseca okt. in decemb. je povodinj posebno veliko zemlje odnesla. Na sredini je postal že otok nakopičenega peska, ter se je Drava na 2 strugi razdelila, kar še bolj ovira napravo predora. Od l. 1871 že znašajo stroški za napravljanje predora, kterege še pa ni, 16.402 gld. 69 kr. — Kaj pa dela marib. okrajni zastop, da ta stvar naprej ne gre? „Denarjev nimamo za to“ — je nja odgovor. Že k dosedanjim stroškom bi bil moral okr. zastop plačati 4100 gld. 74 kr., ker jih pa ni zmoget, je d. o. še to svoto posodil proti temu, da se v 7mesečnih obrokih iz okr. priklade deželni blagajnici vrne, da le delo ne zaostane. — Kar je voda l. 1872 meseca dec. zopet škode napravila, se je letos m. febr. popraviti sklenilo za 3000 gld., in zopet je d. o. prevzel 1200 gld. teh stroškov proti temu, da tudi okr. zastop in dotični prebivalci svojo dolžnost storé, to je: vsak 300 gld. priloži. In da bi se gotovo že v spomladi t. l. delo v roke vzelo, je d. o. obema strankama še teh 600 gld. posodil. — Alj se je kaj storilo ali ne, poročilo ne poveda, ampak le še dostavlja, da se je dež. odbor obvezal, polovico stroška od 5986 gld. in 55 kr. za zravnjanje pobežja na desni strani pri Purkhartovem posestvu in pri otoku sv. Miklavža prevzeti, ter je v ta namen že 1000 gld. plačal, potem ko je zavod za vodne stavbe drugo polovico stroška prevzel in tudi 2000 gld. že odkazal.

Za zravnjanje Save pri Brežicah in proti Vidmu je izplačal d. o. svoj delež 3358 gld.

Zastran zravnjanja Savine se vleče stvar že celih 8 let, komisijoniralo, govorilo in pisalo se je že brez konca in kraja. Slednjič se je celjski okr. zastop do ministerstva notranjih zadev obrnil in

stvar stoji zdaj tako-le: Po dovoljenji ministerstva se ima Savina v 10 letih vravnati in stroški so preračunani na 100.000 gld. Od teh stroškov prevzame država, oziroma fond za vodne stavbe 40.000 gld., na leto 4000 gld., ako prevzame deželni fond 2 petinki, eno petinko pa okraji in srenje ob pobrezjih. Dež. odbor se s tem sklada in pripravlja posebno postavo za to. — Ko bi Slovenci imeli svoj dež. odbor, bi že zdavno pri Savini isto bili storili, kar so Nemci pri vravnanju Anize.

Štajerski dež. zbor.

III. Seja 28. nov. 1873. — Volilo se je več odborov, zmed katerih je za nas posebno važen odbor za srenjske zadeve, v kterega so bili voljeni: Seidl, baron Konrad, Wanisch, Čok, dr. Michel, dr. Srnee, dr. Portugal, Janežič in Brandstetter.

Spodnji Štajerci se torej ne moremo pritoževati, da nismo bili v tem odboru dovolj zastopani. Čudimo se le, da niso ne enega konservativnega moža zadeli.

Na predlog dra. Dominkuša sklene zbor, da se sme vsak poslanec sej tega odbora udeležiti. Tako bo lažje pozvedeti, kateri so se kaj za dobre spremembe srenjske postave potezali. — Poročilo dež. odbora: ktere okr. ceste da naj veljajo za naprej kot deželne ceste in ktere dež. oblastnije da jih naj v skrb vzamejo — se izroči posebnemu odboru, ki se je takoj volil. Dež. odbor se je po sklepu dež. zbora dne 22. nov. 1872 marljivo pečal z okrajnimi cestami I. reda ter prišel do tega: da so nektare v srednjem stanu, z večine pa slabe, in nektare celó za nič, da se brez nevarnosti ni mogoče po njih voziti. Dolge besede kratek zapopadek je: da okr. zastopi (46 jih je) niti dovolj denarja, niti izurjenih ljudi nimajo, da bi zamogli ceste prav narejati in v dobrem stanu ohraniti. Tudi s cestnimi komisarji si odbor ni mogel pomagati, ker jih nihčer ne posluša. Dež. odbor je na prošnje raznih okrajnih zastopov l. 1872 dal 110.774 gld., l. 1873 pa 109.411 gld. pomoči, vrh tega še 7 okrajem 18.800 gld. stavbine priklade, in — vse je bilo škoro zastonj! Pri tem se vendar moramo vprašati: Čemu so neki okr. zastopi, če pglavitne reči, s katero imajo opraviti, in ktera toliko denarjev požre, oskrbovati ne morejo! — Dež. odbor zdaj predlaga, da nektare okr. ceste I. reda, ki so po svoji legi in po živahnem prometu ná njih posebno važne, veljajo za naprej kot deželne ceste, kar bo dež. odbor še le preiskal in določil. Dežela prevzame ves strošek in vso skrb za te ceste, vpelje se cestnina, srenjam in okrajem se bo pa proti povrnilu naročalo, kaj in kako da imajo pri popravah teh cest sodelovati. — Tako se kaže tudi pri tej stvari, da je hvalisana avtonomija v mislih sicer

lepa reč, dasi prav draga, v dejanji pa male alj nobene vrednosti.

Sklenjeni računi zemljišne odveze za l. 1872 in proračun za l. 1874 se izroči finančnemu odseku v pretres.

Predlog d. o., da se srenji Weiz plačanje l. 1871 posojenih 4800 gld. prizanese in kot dež. priklad za cestne stroške prepíše, se izroči cestninskemu odboru.

Ravno tako predlog d. o., da se Breškemu okraju prizanese povrnitev 4681 gld. 36 kr., ki jih je prejel od dež. odbora za okr. cesto do železniške postaje. Poprava te ceste je stala 10.831 gld., dež. odbor je na prošnjo okr. zastopa v gotovini posodil 5481 gld. 36 kr. in bi bil tudi še ostanek posodil in tako ves strošek za cesto plačal, ko bi bil mogel okr. zastop vsaj v obrokih vrniti posojilo. Pa komaj 800 gld. se je iz tretjine okr. priklade pri davkariji dalo poloviti; okr. zastop je prosil, da se okraju za doplačanje dolgá prizanese, ker je okraj večno v denarni stiski ter ne zmaga niti svojih navadnih stroškov, iz druge strani pa spada ta cesta k „železniškim privoznim cestam“, za ktere po postavi od 16. okt. 1869 dve tretjini stroškov dežela nositi mora (tedaj bi za to cesto bila morala dež. blagajnica trpeti 7221 gld. 14 kr.). Gledé na vse to predlaga torej dež. odbor, da se ostanek posojenega zneska okraju zbriše.

Predlog d. o., da se deželnim uradnikom plače zvišajo (blizo za 20.000 gld.) se izroči fin. odseku; predlog povišati plačo ravnateljem in profesorjem dež. srednjih šol se izroči naučnemu odseku. Dozdaj so imeli po 800 gld. s petletno priklado 200 gld. do 25. leta službe; ravnatelji tudi prosto stanovanje. Ker je pa drž. zbor letos m. aprila profesorjem na drž. srednjih šolah plačo na 1000 gld. povišal in dvojno priklado — službeno in petletno — jim odločil, predlaga d. o., da se tudi deželnim profesorjem v isti meri plače zboljšajo. — Šolski sluge imajo — razen drugih prihodkov — 320 gld., tedaj toliko kakor navadni župniki!

Predlog d. o., da se srenji sv. Lovrenca v muriškem dolu podari 1600 gld. za popravo srenjskih, letos po plohi poškodovanih cest, se izroči cestninskemu odboru.

O vseh teh rečeh se sklepa pozneje, tukaj smo jih pa popisali, ker bi sicer poročilo prav tako pusto bilo kakor je bila ta seja.

IV. Seja 4. dec. Dež. glavar poroča in poslanci poslušajo stojé poročilo, kako da je deputacija dež. zbora na Dunaji sprejeta bila. Po nagovoru dež. glavarja so odgovorili cesar: „Vošila k 25letnici mojega vladarstva in zagotovila zveste udanosti, ktera mi v imenu Moje štajerske knježevine izrekate, mojemu sreću dobro denejo. Bodite preverjeni, da mi je blagor lepe dežele, v čije gorah tako rad bivam, in ktera je vselej moji cesarski rodovini in državi zvesta bila, posebno pri sreću, in sporo-

čite dež. zboru moj pozdrav in mojo hvalo za izrečeno udanost.“ — Na prošnjo dež. glavarja so svitli cesar tudi dovolili, da se ustanova štipendij za učence državnih in deželnih srednjih šol po Njih imenu „Franc Jožefova ustanova“ imenoviti sme, ter so pri tej priliki še posebno pohvalili dež. zbor, ki na vso moč na šolski pospeh dela.

Vse to dež. zbor z veseljem in „pravo“-klici zasliši.

Predloženih bilo je mnogo peticij, med temi 11 za povišanje učiteljskih plač, ena tudi od društva za olepšavo graškega mesta, da bi dež. zbor dovolil Gradčanom, kar še menjka za stavljenje spominka nadvojvodi Joanu! — Opomniti moramo, da niti slovenski učitelji, niti slovenski dijaki niso beračili za pomoč pri dež. zboru.

Mariborsko in ljutomersko vinorejsko društvo prosite, da se na mariborski vinorejski šoli ustanovi služba zvedenca v vinoreji. Po naših mislih celó nepotreben strošek; radovedni smo, kaj bo odbor o tem nasvetoval?

Poslanec Bärenfeind stavi vprašanje do vlade, kako da je s c. k. uradniki, ki so gospodarski svetovalci pri denarnih društvih. — Gledé banke „Slovenije“ se je vladi silno mudilo, prepovedati vsem c. k. uradnikóm biti opravnikom pri njej. Interpelacija vrlega Bärenfeinda kaže, da je vlada gledé drugih društev bolj prizanesljiva. — Poslanec dr. Heilsberg stavi do vlade vprašanje gledé vravnave zemljišnega davka.

Poslanec Syz podpira svoj predlog zastran železnic iz Dunaja—Novi, od Knittelfelda—Zaprešič, in one na Solnograško. Predlog se izroči finanč. odseku. Sprejme se predlog Čoka in tovarišev, da se preuredba družinskega reda izroči posebnemu odboru 5 udov iz vse zbornice in da odbor še v tem zasedanji o tej stvari poroča. Poročilo deželnega odbora o spremembi postave za mestjanske šole se izroči naučnemu odboru. Dež. odbor nasvetuje poleg drugih nebitstvenih sprememb, da se število učiteljev od 4 na 5 pomnoži in — plača od 800 na 1000 gld. poviša razun tega, da že imajo pravico do petletne doklade od 100 gld., ravnatelj pa prosto stanovanje in letne opravilne priklade od 200 gld. — Oj „Gospodar“, zakaj nisi ti rajši — šolmešter postal!

Predlog dež. odbora, da se za poprave slossopij pri dež. kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradci 9000 gld. dovoli in dež. odbor pooblasti, da se zastran vzdržanja te šole z vlado pogovori, se izroči posebnemu odboru 7 udov.

Gledé vravnave cestnin pri deželnih cestah še stvar ni do konca izpeljana, se torej cestninskemu odboru odstopi.

(Konec in nadaljevanje prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Turška goveja kuga.

Hud sovražnik se je pritepel v našo lepo slovensko domovino. Turška goveja kuga se je vnela v Ptujskem okraju. Naj torej „Gospodar“ slovenskemu ljudstvu v poduk pové, kaj cesarske postave zastran živinske kuge velevajo. Tih postav se je treba natančno držati, da se dežela in posamezni okraji branijo strašne uime, ki lahko blagostanje celih okrajev v kratkem času na nič dene. —

Naj imenitnejše naredbe cesarske postave zoper Turško govejo kugo od 29. junija l. 1868.

Kaj je storiti, kdar se je goveja kuga vnela?

Zastran okužene kmetije ali pristave.

Po §. 22 se mora kužna živina pobiti.

Vsa kužna goveda, kakor tudi vsa goveda, ki so bila s kužnimi na eni in isti pristavi ali v istem hlevu, ali so sicer bile z njimi v neposrednji ali posrednji dotiki, treba je pod nadgledom komisije zastran kuge postavljene, brez odloga pobiti.

Kde in kako zakopati mrcino (mrhovino)?

Živali, ki so za govejo kugo poginile, ali kakor bolne ubite bile, se morajo na mestu, ktero komisija zastran kuge postavljena odloči, celoma, ne odvzemši nikakega dela živalskega trupla, še šest čevljev globoko zakopati, in take jame se smejo še le, ko preteče primerno število let, in samo s posebnim dovoljenjem politične okrajne gosposke, zopet odpreti.

Če je bilo živinče le kakor sumljivo pobito, pa je zdravnik potlej spoznal, da je bilo zdravo, sme se, če komisija to dopusti, meso od njega povžiti.

Kako delati s kožami?

Samo pri takih živalih, ki se pobijejo, ker so sumljive, da imajo kugo, pa se pri pobijanju najdejo popolnoma zdrave, dopuščeno je, kože pod skrbjo živinskega zdravnika razkužiti ali očistiti, sicer se pa koža s prerezami pokazi, da ni za rabo, in z mrhovino vred zagrebe.

Pristavo ali kmetijo je treba zapreti.

Pristava ali kmetija, v katerih so ali so bile kužne ali s kužnimi v dotiki bivše živali, mora se po zapriseženih čuvajih ali vojaki zapreti in zaznamovati s tablo, ki nosi napis: „Goveja kuga.“

Brez dovoljenja komisije se ne smé: nikakoršna reč iz okužene kmetije odnesti; ne sme nihče stopiti va njo razun njenih prebivalcev; ne sme noben prebivalec tiste kmetije ali pristave sniti se (v dotiko priti) z drugimi prebivalci tistega kraja, razun pod določbami, ki jih postavi komisija.

Kuga pri ovcah in kozah.

§. 24. Ovce in koze, ki so prišle v dotiko s kužnimi govedi, morajo biti odločene od goveje živine in od vseh drugih živali, dokler se ne izreče, da je kuga nehala, in dokler se ne razkužijo.

Če te živali za kugo zbolé, začno veljati prav tiste naredbe, kakor pri kugi med govejo živino.

Zastran okuženega kraja.

§. 25. Kadar je za gotovo določeno, da se je na kateri kmetiji goveja kuga začela, ima politična gosposka izreči in razglasiti, da je dotični kraj (selo, vas) okužen.

V tem kraju ima nastopiti zaprtija zastran živali in reči, ktere so naštete v §. 2.*) Z ukazom se določi, kako je treba napraviti zaprtijo kraja.

V takem kraju naj dalje:

- a) veljajo naredbe v §. 21.***) zapovedane;
- b) ovce in koze naj se odpravijo iz hlevov za govejo živino, ter se ne smejo nazaj vanje djati, dokler trpi kuga;
- c) vožnja z govejo živino je prepovedana. Konji iz brezkužnih kmetij se pa smejo rabiti v kraju ali zvnaj kraja, in tudi v kraj od drugod priganjati ali privaževati ali pa skozi kraj dalje gnati ali voziti, vendar je treba pri tem izpolnjevati to, kar komisija zaukaže;
- d) psi, mačke in kuretnina morajo se zapirati, če bi se pa našli na planem, ubiti. Pitomi zajci v hlevih naj se pokončajo;
- e) stanovalci okuženih krajev smejo samo takrat iti kam iz njih, če niso, odkar se je kuga začela, prišli v dotiko z ondotno bolno

*) V zaprtijo pod §. 2. spadajo:

1. Domača živina ktere koli vrste, razen konj in svinj (krmetine);
2. odpadki in surove snovi (neizdelana roba) od teh živali, naj bodo te reči surove (brž po poboju) ali že posušene. Vvažati se sme samo taka volna, od ktere se da izkazati, da je bila v fabriki prana;
3. seno, otava in slama;
4. hlevna oprava, ki je bila že v porabi, in goveja oprega (vprežna oprava); za trgovino namenjena, ponošena oblačila in takošno že rabljeno obutalo. Seno ali slama, v katero je bilo kaj zavito, mora se pa brž sežgati kakor pride zavita reč tje, kamor je namenjena.

**) §. 21. se glasi:

Tudi pri goli sumnji goveje kuge ima komisija zastran kuge poslana, dokler politična gosposka dalje ne zaukaže, razen povedanih v §. 19. naredeb narediti vse to, kar dotični zvršilni predpisi velevajo gledé na zakopavanje crknjenih ali pobitih živali, na ogledavanje živine po živinskem zdravniku in na razvidnost števila goved, ovác in koz, na pregledovanje sumljivih živali, na prepoved, odnašati klajo, nastelj, gnoj in opravo iz zaprtih poslopij, potem gledé na naznanila o vsakem zbolenu ali crknjenju med živino in na pobiranje goved iz nesumnih hlevov.

Meso od pobite živali, o kateri je živinski zdravnik potem spoznal, da je suma čista, sme se samo v istem kraju povžiti.

Priloga „Sl. Gosp.“ k št. 51.

ali sumljivo živino, alj če sploh niso bili na okuženi kmetiji, in če so bili, ali kakor si bode prišli v dotiko, se morajo popred postavno razkužiti;

- f) iz vseh brezkužnih hlevov je treba vsak dan gnoj pokidati;
- g) prepovedani so v kužnem kraju živinski in drugi sejmi, kakor tudi muzika s plesom;
- h) živali in surova roba od živali smejo se po železnicah skozi kužni kraj le prevaževati, če se izpolnuje to, kar je deželno poglavarstvo naredilo, da se kuga ne zatrosi.

Zastran mejnega okraja kuge.

§. 27. Kadar je v kakem kraju goveja kuga, velja okolica na tri milje dalječ na okrog za mejni okraj kuge.

V mejnem okraju kuge imajo:

- a) veljati ukazi o popisu in razvidnosti števila živinčet, potem določbe dane za ta primer, kadar katero rogato živinče zboli ali pogine (§. 21).
- b) Vsako crknjeno govedo naj se pusti ondi, kder je crknilo, dokler se drugače ne zaukaže, ter je skrbeti, da se ga nobena stvar ne dotakne.

Okrajna gosposka sme zastran vsake živali, ki pogine, zaukazati, naj se razpara in razdela, da se izve bolezni.

- c) Živinski sejmi so prepovedani. Tudi je prepovedana kupčija z govejo živino, klajo in steljo.

Samo izjemno pri okolnostih posebnega ozira vrednih, sme politična okrajna gosposka dopustiti pod svojim prigledom kupčijo z rečmi poslednjič imenovanimi, potem s klavno živino, kakor tudi z živino, kolikor se izkaže, da je kmetije potrebujejo.

- d) Če bi bilo potrebno, sme deželno poglavarstvo zaukazati, da bo živina, kar je je v mejnem okraju, s posebnim znamenjem zaznamljena.
- e) Krajem, ki se držé okuženih, naj okrajna gosposka, če se je okužbe batí, prepove živino na pašo goniti.
- f) Vsi psi imajo se privezati, razen pastirskih, dokler se rabijo pri živini, mačke pa se morajo zapreti. (Konec prih.)

Sadjerejcem. V fari Sv. Jerneja pod Nemškim Gradcem je letos drevje obilno sadja obrodilo. Ljudje so na tisoče skupili iz sadja, katerega so prišli kupci od vseh krajev iskat. Eden sam kmet je letos tam za sadje skupil nad 1000 gld. Šartinjak mošančkaric se je prodajal po 40 gld. Res lep denar! — To bode našim gospodarjem v spodbudo, da prav marljivo nasajajo sadna drevesa. Znana in prav podučna je dogodba, katero Schödl-ler v svoji „knjigi prirode“ pripoveduje. Za časa sedemletne vojske (katero je imela Avstrija s Prusi

od 1756—1763. l.) je v Wallerstädten, mali vasi poleg Darmstadt-a obležal na smrt bolen francosk vojšak. Kmetje se ga usmilijo, mu lepo postrežejo. Vojak začne okrevati, s časom zopet ozdravi. Ljudje se mu med tem toliko prikupijo, da sklene vse žive dni pri njih ostati, in s svojimi rokami si med njimi kruh služiti. Postavili so ga za črednika. Novi črednik kmalo zapazi, koliko sadunosnega drevja bi lahko na občinskem spašniku raslo. Ko jesen pride, se podá naš nekdanji vojak v svoj rotni kraj pogledat. Tam nabere sadežev žlahtnih dreves vsake vrste ter jih nese v svojo novo domovino. Vsaki sadež na svojem spašniku skrbno vsadi. — Drugo jesen gre zopet po novih sadežev v svojo domovino. Tako dela več let. Pašnik se s časom spremeni v sadovnik. Od leta do leta so se dohodki množili. Občinska blagajnica je tako obogatela, da zdaj občanom ni treba nobenih doklad plačevati. Jernej.

Dopisi.

Iz mariborske okolice, 15. dec. (Seidlnova skrb za blagor ljudstva.) Vpričo več gospodov in kmetov se je pri „Stadt Wien“ 24. sept. t. l. gosp. Seidl bahal, da je nezgruntano vnet za blagor ljudstva, k čemur so pričujoči liberalci z rokami ploskali in z nogami tobotali, kar je pisatelj sam videl in slišal. Alj komaj je „kamški strah“ po prizadevanju liberalnih nemškutarjev in po glasovanju kratkovidnih volilnih mož 20. okt. v državni zbor na Dunaj splezal, je brž tamkaj dvakrat zaporedoma za to glasoval, da se naj na stroške kmetov in vseh tistih, ki štibro plačujejo, z 80 milijoni posojila tudi onim pomaga, ki so pred kratkim na tavžente ljudem kožo izslekli in jih nesrečne napravili. Kdor še zdaj ne sprevidi in ne spozna, da Seidl po deset goldinarjev na dan, kateri pridejo iz žepa revnega kmeta, zato v državni zbor na Dunaj hodi, da tamkaj za judovski in borzijancev blagor in žep glasuje in ne za kmečki, tisti mora pahljen biti.

Iz Ptuja 16. decemb. Kuga se je prikazala 5. t. m. na bregu (am Rann), najpred na tistem ozkem delu sveta, ki je med Dravo in pohorsko vodo; še le potem se je razširila na desno pobrežje pohorske vode. Do pretečene sobote je bilo pocepane alj zavoljo boleznih pobite goveje živine 33 glav samo na bregu. Morivka rogovili tudi v Okiču, kder se je bajé zasejala po mesarju B., ki je okuženo živino na Hrvaškem kupil in njo v Okiču pri nekem kmetu v hlev postavil in nekaj te živine tudi mesarju S. na bregu dal.

Govorica gre, da je v Leskovcih žid zatrosil kugo, ker je okuženo meso po 18 kr. funt prodaval, ljudje so vodo, v kateri se je meso pralo, živini dali piti in si tako nesrečo k hiši privabili. — Govori se, da tudi v Pobrežju (v Vidovski fari) kuga razsaja. —

Na bregu je bajé mesar drobovino kužne živine vrigel v studenčno alj pohorsko vodo; gotovo je, da je živina, ki je ravno tamkaj pri mostu alj nekoliko nižej pila, bila okužena, ona pa ne, ki se napaja više od mosta. — Nesreča je tem večja, ker reveži, katerim je ena žival zbolela, niso le te zgubili, temuč vso govejo živino, ker se ostala živina hitro okuži alj pa se pobije, da bi se kuga ložej ustavila. Svetovati je gospodarjem, da hitro, ko prva goved zbolí, to gospodski naznanijo, ktera ostalo živino cení in pobiti da, gospodarju pa za pobito živino nekaj odškodnine plača. C. k. okrajno glavarstvo je vse storilo, da bi se nesrečni turk zopet pregnal. Že 7. t. m. je razposlala okrožnice na farne in srenjske predstojništva s prošnjo, da bi podučile ljudstvo o kužni bolezni, ki utegne v kratkem veliko ljudi na beraško palico spraviti. Izreka tudi uradno, da je celi ptujski okraj okužen, in da živinski sejmi v celem okraju biti ne smejo. Vsi psi, mačke in kureta, ki niso zaprta, se postreljajo. —

Iz Ljutomera. (Volitve v občinski zastop) so se pri nas vršile 13. t. m. Malo časa pred volitvijo sklenejo tudi Slovenci, da se bodo vdeleževali. Do zdaj so namreč le nemškutarji v trgu gospodarili, obilni slovenski kmetje v Ljutomeru in v bližnji okolici pa so želeli, da bi se zmernejšim možem zastopništvo v trgu izročilo. Zavoljo tega se je prav zadostno število vrlih naših slovenskih mož volitve v 3. razredu vdeležilo. Slovenski kandidatje so imeli 35 glasov, nemškutarski le za 9 več. Ako bi nemškutarjem c. kr. uradniki in obilo breznačajnih rokodelcev pomagalo ne bilo, ali pa, ako bi Slovenci pred volitvijo le nekoliko bolj delavni bili, zmaga bi bila na slovenski strani. A to nima nič. Naši slovenski tržani in kmetje iz okolice stali so vendar trdno kakor skala na naši strani.

Hvala jim! Da so nemškutarji zmagali, treba jim je bilo nepostavno pot hoditi. Nekterih rokodelcev, ki bi bili s Slovenci volili, še v zapisniku ni bilo, da si že eno leto davek plačujejo, n. pr. klobučar g. Torizar. Trgovec Ivan Štajer, Feuererhauptmann, plačuje štibro samo en mesec, bil je volilec in tudi sam izvoljen. Pa vsaj je on brat bivšega župana in strašen nemškutar. Vedno vpije: „Ljutomerčani so inteligentni Nemci, oni nočejo biti Verženci zabiti.“ Ko je pa ta gospod svojo štacuno odprl, priporočal se je samo s slovenskimi plakati. Zakaj ni takrat zapisal: Jaz sem Nemeč, pri meni se nemški govori in misli. Še nekaj: V našem novem zastopu sedé skoraj sami sorodni si nemškutarji. Pri volitvi je namreč brat volil brata, očeta in svaka (Štajer, Božič) ter nasprotno. Najmlajši Štajer je kar lovil rokodelce, da so prišli volit mu očeta, brata, svaka in samega sebe. To je nemška vzajemnost. *)

*) Da bi poslednji dopis iz Ljutomera „nemškutarje hvalil“, kakor pravite v pristavku tukaj izpuščenem,

Iz Slatine. Huda nam preti. Komaj je utihnila pri nas ena nesreča, namreč kozé, ki so tukaj nad 3 mesece zlo strahovale ljudstvo, nam žuga že druga še večja nesreča.

V ptujskem okraju razsaja živinska kuga. Začetek je imela v ptujskem predmestju „na bregu“ in segla je že do Žetalj, ter vničila ondi v nedeljo 14. t. m. 16 goved naenkrat, za vsem pa že čez 50. Vojaki obstajajo nesrečne mesta ter ne pusté ljudem domačem vun in drugim ne noter. —

Ptujsko glavarstvo je celemu okraju ostro prepovedalo živino spuščati iz hleva, je pripraviti in napajati zunaj štale. Upamo, da bode ljudstvo pokorno in raje prenašalo manjše sitnobe, da se večje nesreče ovarje, in močno je želeli, da dobičkarija in lakomnost ne boste nasprotovale naredbam gosposke. Nesreča bi tu tem bolj prizadevala, ker je naše ljudstvo bolj ubožno, ter se živi na malih zemljiščih mnogobrojno in večidel vse blagostanje v goveji živini ima. Bog nas varuj!

Izpod Pohorja. (Družba sv. Mohorja) nas je zopet silno razveselila s svojimi knjigami. Vsak, kdor jih je s farofa nesel, že gredoč radovedno gleda, kake da so. Posebno „življenje Svetnikov“ in „Kristusovo življenje in smrt“ se je ljudem silno prikupilo, da so obilno družbi pristopili. Mladina pak ima do živalskih bukvic silno veselje, pa so tudi zares koristne za njo, kakor za vsacega človeka, ker so mikavno pisane. Ker je tudi veliko ženstva v ti hvalevredni družbi, bi tudi prav koristno bilo, in tudi želje imajo, da bi družba obširne kuharske bukve izdala. In tudi obširen vrtnar s podobami bi ljudstvu silno ustrezal. Za gospodarje je družba že veliko skrbela in poduka izdala, naj še tudi za gospodinje kaj več oskrbi! 17. vinot. slišal sem v Celju v samostanski cerkvi oo. kapucinov, kako so č. g. predigar to družbo in branje njenih bukev ljudem prav ginljivo priporočali. Zatorej, častiti duhovniki, ne odjenjajte to družbo razširjati, da bo kmalu vsaka hiša društvene bukve imela, ter se vsako leto pomnožilo število udov. Božja pomoč v to! Rodoljub.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor je za kratko časa zopet skupaj bil. Prvosednik dr. Rechbauer naznani zbornici, kako da je deputacija pri cesarju sprejeta bila, in da je državni poslanec baron Weichs iz Gornje-Avstrijskega umrl. — Ta mož je bil najmočnejši steber ustavakom, silni

ni res, ampak le hvali, kar so gasilci pri požaru dobrega storili, in ker je g. župau branil pri večerji Slovencu pravico, slovenski govoriti. Narodni nasprotniki se še najlozje pridobé po priljudnosti in — pravičnosti od naše strani. To in pa, ker se nihčer drug potrudil ni, o oni zadevi nam poročati, je uzrok, da je bil dopis sprejet in to tem rajši, ker ga je pisal spoštovan mož.

Vredn.

nasprotnik izvrstne narodne kat. stranke, ki bo zdaj veliko ložje delala. Pogreb, ktereга je vodil odpadnik Brader iz Rieda, je bil brez ysacega kršanskega znamenja, ker si je pokojni, ktereга je mrtud zadel, vse to že poprej prepovedal, gospa baronovka se je pa tega natanko držala.

Tako poroča „Linzer Volksbl.“, liberalni listi so pa v grozoviti togoti pri tej priliki napadali preč. škofa v Lincu, češ, da on!! cerkvenega pogreba dopustil ni! —

Potem se je v drž. zboru bralo pismo 32tih českih drž. poslancev, v kterem razlagajo, da v drž. zbor zato priti ne morejo, ker se od njih tirja, da pripoznajo pred vsem pravnost sedanjega, iz direktnih volitev sestavljenega drž. zbora, kar pa toliko pomenja, kakor odkrižati se državnemu pravu českoga kraljestva, nja starodavne, zaprisežene pravice odstopiti večini drž. zbora, česar pa ne more in sme nobeden zmed njih storiti. Ko bi večina hotela pogajati se z njimi, pridejo radi na Dunaj.

Na to predlaga grof Hohenwart v imenu federalističnih poslancev, ki so „primorani v državnem zboru biti“, da se naj iz vse zbornice izvoli odbor 15 udov, ki bode pismo českih poslancev prevdaril in o njem poročal. — Ker je dovoljno število poslancev — tudi galiških — ta predlog podpiralo, mora v obravnavo priti. Blagi grof je s tehtnimi besedami ustavakom prigovarjal, da naj pokažejo zdaj svojo spravljivost, da svojo pol. oblast, katero so si vedli pridobiti, v to porabijo, da se državnopravne stranke med sebo pogodijo in tako zaželeni mir državi povrne. — Toda spravljive besede bile so bob ob steno, — prvosednik dá brž na glasovanje, ali zbornica spozna, da so izgovori českih poslancev dovolj tehtni ali ne? In večina izreče, da niso, ter se vsim českim poslancem mandat pod klopi vrže! —

To je bila prenaglena reč, kajti čas za glasovanje o ti prevažni stvari nastopil bi bil še le tedaj, ko bi bil od grofa Hohenwarta nasvetovani odbor poročal in predloge stavil.

Drž. zbor je pritr dil premembi gosposke zbornice, da se pri posojilih iz 80 milijonov drž. pomoči ne gleda na to, kakošne da so akcije, ktere se za gotovino zastavijo. 20 poslancev, ki so prvokrat zoper podelitev kredita na borzne akcije glasovali, ni bilo zdaj v zbornici, pridobili so pa ustavaki Rusine, da so z njimi potegnili, in tako je zmagala borza z majhno večino 17 glasov. Štajerski nemškutarji s Seidlom vred so glasovali z borzijanci, edini Brandstetter ne. — Postava je bajé že potrjena.

Poslanec Fux je predlagal s tovarši, da se odpravi kolek pri inseratih in pri novinah. — Volitev dra. Klaiča, Dalmatinca, župnika Jungbauerja iz Českoga in Madejevskija iz Galicije se je ovrгла po volji ustavakov. Potem se je drž. zbor odložil do 21. januarja.

Deželni zbori. V Koroškem d. zb. je predlagal g. prof. Einspieler, da se naj slovenskim in mešanim občinam vsaj kratko posneti sklepi dež. zbora tudi v sloven. jeziku dajejo, kakor dobivajo druge srenje vse steno-grafične obravnave v nem. jeziku. Zastonj je g. poslanec povdarjal, da je dobra tretjina deželanov slov. narodnosti; da Slovenci davkov in vojakov več kot tretjino trpé, predlog ni našel še toliko podpore, da bi bil mogel v posvetovanje priti. Zánj so bili razun g. Einspielerja le še knezoškof, Jäger in Pongrac, in zagrizeni nemškutarški ustavaki to videvši so začeli krohovati kakor njih duševni brati v dunajski lesenjači, ko je g. Herman tako resnično opisoval Avstrije žalostno stanje. — Zaušnico si je d. zb. tudi s tem dal, da hoče postavodajo o zemljišnih knjigah državnemu zboru odstopiti!

V kranjskem d. zb. predložil je dež. odbor dve prav koristni reči: napravo ponavljalnih šol in ustanovitev dež. zaloge za izdavanje slovenskih šolskih knjig. — Po g. dr. Bleiweisovem predlogu sklene zbor, da se vladi pošlje prošnja, naj se skuša z ogerskim ministerstvom pogovoriti, da se postava zastran turške kuge od m. jun. 1868 tudi po vsem oger. kraljestvu vpelje, ker sicer ni lahko mogoče braniti kugi v naše dežele.

V tržaškem d. zb. so stavljeni naslednji predlogi: da se v Trstu ustanovi pravdoznanska šola z laškim učnim jezikom (kaj pa da!), da se dež. zbor oglasi za železnico iz Koroškega čez Loko v Trst; da poseben odbor preiskuje zgodovinske pravice tržaškega mesta. (Menda bi lahoni najrajše našli to, da je Tržaško - italijanska zemlja).

V goriškem d. zb. je bil sprejet predlog dra. Pajerja, da se nemudoma pošlje peticija do fin. ministerstva za prizanašanje davka v tistih krajih, kateri zarad slabe letine najbolj trpé, ob enem se pa prosi za kmetijstvo in obertnijo denarna pomoč. — Proti razpisu ministerstva, da bi se v srednje šole na Goriškem samo nemški jezik vpeljal, se je d. zb. enoglasno vprl. Lani je še prosil d. zb., da naj bosta po razmeri prebivalcev učna jezika slovenski in italijanski; vlada pa na to odgovarja z ukazom — nemških šol!

V dalmatinskem d. zb. so se lahonki poslanci skujali in poslanstva odpovedali, ker jih jezi, da so v manjšini. V Dalmaciji je 450.000 Slovanov in le 50.000 Lahov, in vendar hočejo ti gospodovati! Oni so tudi krivi, da se je, — kakor je dokazal v drž. zboru župnik Pavlinovič — zarad malovažnih pregreškov, ki se povsod godé, volitev dra. Klajča ovrgla.

Vnenje države. Na Francoskem je po dvamesečni obrnavi vojna sodnija enoglasno maršala Bazaina na smrt obsodila, ob enem pa v prošnji do vojnega ministra za pomi-

loščenje prosila, da se razsodba ne zvrši. Vsled tega je prvosednik republike, Mac-Mahon, smrtno kazen premenil v 20 letni zapor; obsojenec zgubi tudi vse časti in pravice, ki jih je imel.

Na Pruskem divja boj zoper kat. cerkev kakor ob časih poganskega preganjanja. Kat. osrednja stranka je v dež. zboru predlagala, da naj zapusti vlada nesrečno pot, katero je leta 1871 zoper katoličane nastopila ter se naj povrne k načelom prejšnjih let, ko so katoličani svobodo uživali; naj slednjič v posebni postavi prekličé osodopolne 3 postave lanskega leta, ki so kat. cerkvi tako silno sovražne. — Liberalna večina pa, ki je rep liberalne vlade, je pametne predloge zavrgla, in minister bogočastja, Falk, je prežekaval zastarela natolcevanja, češ, da je takih postav treba bilo, ker škofi in ultramontanci miru ne dajo!! Glej basen o jagnjetu, kteremu volk očita, da mu vodo kali! — Zdaj je vlada v zbornico privlekla celó postavo o posilnem civilnem zakonu! —

Kar koli škofi po cerkveni postavi storijo, je vse proti državni postavi in se kaznuje. Ravno je mestno starešinstvo v Vratislavi obsodilo knezoškofa Försterja zarad 29 prestopkov k plašežu 11.600 tolarjev, alj v dveletno ječo! Živila n e m š k a svoboda!

Razne stvari.

(Iz Črešnovca) se nam poroča: 11. dné t. m. bila je volitev novega srenjskega odbora, in po umnem delovanji, ter krepki udeležbi smo Slovenci sijajno zmagali. Izvoljenih je 12 odbornikov in 6 namestnikov — samih pošteni in zanesljivih slovenskih možev. Dozdanji predstojnik in znani nemškutar Sorschagg je propal, kakor je dolg in širok. Radovedni smo, ali je nekdanji žandar tudi svoj propad s takim veseljem naznanil č. gospodu Makolskemu župniku, kakor je to storil gledé svojega izbora za volilnega moža? Tudi v Pretreški srenji je volitev prav srečna, ter je izvzren Gaberc, senca Sorschaggova. V zlate bukve zapišemo vrla slovenska moža: Fr. Brumca in Ljud. Kresnika, ki sta s svojim odločnim postopanjem pripomogla k srečnemu vspehu volitev.

(Iz Slatine) se nam poroča: Sin Ratanskega mesarja A. O. si je po nesreči pri razmesarjenju vola nož v oko zabôdel. Brž so telegrafirali v Gradec po zdravnika za oči, ki si je za to bajé 100 gld. zarajtal!! — Zarad živinske kuge je ves rogački okraj zaprt.

(Trirazredna dekliška šola) se je v Ptujju 10. t. m. v vojaški sprejemnici odprla, ter ima 2 sobi. Že več let se je govorilo o tej šoli in njeni potrebi, pa vendar niso mestni šolski očetje razun starih klopi ničesar priskrbeli. V razredih ne vidiš ne table, ne klina, ne učnih pripomočkov!

(Okrajno glavarstvo v Celji) je več kot sto spisov „Gedenblatt zum Kaiser-Jubilaeum“ na šolska nadzorništva razposlalo. Mi se popolnem slagamo z obsodbo, katero je „Slovenec“ (št. 22) o njem izrekel. V celem spisu je samo enkrat omenjeno, da pod našim svitlim cesarjem tudi Slovani prebivajo — in takrat, ko Slovane omenja, bi jih najrajši z ного brenil. Takošen spis hoče v srcih slovenske mladine domoljubje buditi? Dobro, da je v nemščini spisan, da naša mladež le podobe gleda, besed pa ne bere.

(„Narodu“ odgovor.) „Nar.“ se rad s semenišči peča ter šteje bogoslovce, kolikor jih tu in tam vstopi alj izstopi. O mariborskih gg. bogoslovcih si je dal uni dan iz Maribora poročati, da so štirje bogoslovci vstopili, štirje pa tudi izstopili, in da je še več takih notri, ki bi radi šli, pa si ne vedo pomagati. Potem zabeli notico z maslom: „Dokler bodo v bogoslovjih taki fanatiki gospodarili, ki odraslim mladeničem celó „Sl. Narod“ (celó — sogar! Potem takem najnedolžniši list!) ne pusté brati, bo zmirom slabše (sic!).“

V pojasnjenje to-le: Ker semenišče ni posilnica, sme vsak čas izstopiti, komur se to poljubi. Izstopili so res sicer ne štirje, ampak le trije: eden, ker ni poklica imel, dva pa zarad vojaštva. Četrti pa ni — kakor si da „Narod“ na nos obesiti, 4. dec. „izstopil,“ marveč je bil odpravljen zarad nedostatnega napredovanja. — Grde sumnje, da „je še več takih“ itd., ne bomo odbijali, ker bi to storiti morali oni gospodje, ki za to notico dobro vedó, ktera jim očitno pred vsem svetom hinavstvo v obraz breca. Kar pa „fanatizem“ zadeva, se je „Nar.“ očitno z logiko skregal; kajti dozda je za „fanatika le on veljal, ki drugim slabe stvari vsiljuje, kakor se vsiljuje „Narod“, ne pa on, ki slabe stvari odbija. Goropadna ošabnost alj bedarija je slednjič, ako poročnik alj urednik stanje semenišč meriti hoče po tem, ali se „Narod“ v njih bere ali ne.

(Živinska kuga) se je 15. t. m. prikazala v Konjicah naenkrat v 2 hlevih. Iz Celja pozvani živinski zdravnik je naročil, da se nobeno govedo ne sme na cesti prikazati, tudi nihčér ne sme govedi skoz Konjice goniti. Stvar se je taki dežel. živinskemu zdravniku telegrafično naznanila. Ceste so govedom od vseh strani zaprte. 16. t. m. se še iz prvih dveh hlevov ni dalje preselila. Od kodi da se je sem zatepla, ni znano.

Sestavila se je brž komisija, predseduje c. k. komisar Pace iz Celja. Prepovodane so vse veselice in vsi shodi. Do 16. t. m. se je dvoje govedo pobilo; ražen konj in svinj mora vsa domača živina zaprta biti.

(V zadevi družbe duhovnikov). Njih ekscelencija, štajerski deželni namestnik, je daroval družbi 50 gld. iz zneska, ki mu je o priliki petindvajsetletnice cesarjevega vladarstva od nekega dobrotnika za dobre namene poročen bil. — Milost-

ljivi knez in škof so družbi vnovič darovali dve akciji banke Slovenije. — Vplačal je g. Bohinec 26 gld.; — g. Čuček 51 gld. Repa 70 gld., Zmazek 11 gld., Vraz Ant. 11 gld., Sovič 11 gld., Jarič 11 gld., Jan Ferd. 11 gld., Simonič Jožef 73 gld., Vitmajer 70 gld., Kramberger Mart. 31 fl., Urlaub 11 gld., Košar Janez 11 gld., Pernavsl 11 gld., Sparhagl 51 gld., Vraz Janez 50 gld., Suhač Ant. 10 gld., Novak Jan. 11 gld., Žajdela 11 gld., Dvoršek držav. oblg. za 100 gld. sreb. velj., Potočnik Lovr. akcijo banke Slov.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptujju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	7	60	7	—	7	50	6	90
Rži	5	30	4	80	5	—	4	90
Ječmena	4	50	4	20	4	—	3	70
Ovsa	2	30	2	30	2	20	2	10
Turšice (koruze) vagan .	4	70	4	80	4	—	4	55
Ajde	4	10	3	60	4	50	4	15
Prosa	—	—	4	40	4	—	—	—
Krompirja	2	10	2	—	2	—	—	—
Sena cent .	1	40	2	—	1	20	1	15
Slame (v šopkih)	—	—	1	60	—	80	1	40
„ za steljo	—	90	1	20	—	60	—	95
Govedine funt	—	30	—	36	—	30	—	24
Teletine	—	35	—	36	—	32	—	24
Svinjetine	—	33	—	32	—	36	—	32
Slanine	—	34	—	38	—	36	—	40

Loterijsne številke:

V Gradci 13. decemb. 1873: 43 27 33 26 86.

Prihodnje srečkanje: 27. decembra.

2—3

RAZGLAS

zastran štipendij za sadjo- in vinorejsko šolo
v Mariboru.

Dné 28. februarja 1874 se konča tekoče šolsko leto na deželni sadjo- in vinorejski šoli pri Mariboru, ter ste za oddati dve deželni štipendiji po 120 gld. na leto za to šolo.

Prosilci za te štipendiji morajo dokazati postavne lastnosti, če hočejo vstopiti v to šolo, namreč: da so vsaj 17. leto dovršili, da so krepkega telesa, zdravi, na dobrem glasu, samičnega stanú in da umejo one stvari, ki se v narodnih šolah učé; da so na Štajerskem doma, in kakošen da je stan njih premoženja. Priložiti se mora tudi spričevalo, da so za to šolo sposobni, kar jim spriča ravnateljstvo te šole, ko se o njih vednostih po skušnji poprej prepriča.

Prošnje se naj do 10. januarja 1874 vložijo pri štajerskem deželnem odboru.

Od štajerskega deželnega odbora.

V Gradci dné 3. decembra.

Razpis službe.

Na 3razredni šoli v **Makolah** ste spraznjeni službi drugega učitelja s 400 gl. in podučitelja s 300 gl. plače in prostim stanovanjem.

Prošnje naj se vložijo do 31. prosinca 1874 pri podpisanem.

Krajni šolski svet v **Makolah**
dné 9. grudna 1873.

Jakob Žorman,
načelnik.

2—3

1—3

Vezila

za božične praznike in za novo leto:

Igrače (čacarije), darila pri tomboli i. t. d. priporoča

kupčija z galanterijskim in norimberskim blagom

pri **J. Puher-ju** v Mariboru,

(v gosposki ulici, v Payer-jevi hiši, šte. 122).

Naročila od zunaj se točno zvršujejo.

1—3

Mladenič

poštenega obnašanja, slovenskega jezika zmožen, 14—15 let star, se išče za štacuno na deželi.

Kraj in drugo se zve pri opravištvu „Slov. Gospodarja“ v Mariboru

Naznanilo.

Vsem častitim cerkvenim predstojnikom in cerkvenim odborom podpisani spodobno naznanja, da stanuje to zimo v **Mariboru**, in sicer v gradu, šte. 1, v 2. nadstropji pri g. Murmaier-ju.
(Burg Nr. 1, 2. Stock.)

S srčno zahvalo za dosedanje zaupanje se priporočam tudi za naprej.

Thomas Fantoni,
ma'ar.

2—2

Za božične praznike in novo leto vezila.

(Zaloga zlatnine in srebernine.)

Ker se bližajo svetki, drznem se čast. občinstvo pozorno storiti na svojo bogato in z novim blagom preskrbljeno

zalogo zlatnine in srebernine,

ter priporočam posebno: naprsnice (broše), naročnice, naprstke, kambice (obročke za ključe), jedilno orodje za odrasle in otroke, zajemnice za smetano in juho, cedila za čaj, klesčica za sladkor, obročke za obrisala, kozarčke za jajca, solenke, skledice za sadje in sladkor, goršičnice, tabakire, srebrne in zlate svetinje, obroke iz granata, zlata in srebra, nališpane naročnice, zlate naušesnike in naušnice, zlate in demantne prstane, zlate in sreberne verižice za gospode in gospé, križce iz zlata in srebra i. t. d.

Vse najnovejšega dela in na poljubno izbiro.

V zalogi imam tudi **raznoverstne stvari iz novega najlepšega srebra,**

vse s kolkom poročstva, ki so tudi za vezila prikladne.

Naznanjam tudi, da sprejemam vsa **popravila**, spadajoča v moj posel, **graviranja** (vrezovanja) in **pozlačenja v ognju.**

Dragotine, staro zlato in srebro
kupujem alj zamenjavam.

Naročila od zunaj se takoj zvršujejo.

Pri tej priliki se ob enem častitemu občinstvu zahvaljujem za obilno zaupanje, ki se mi je v kratkem času mojega poslovanja skazalo, ter zagotavljam, da si bom po vseh močeh prizadeval, to častivno zaupanje si ohraniti.

Henrik Schön,
juvelir, zlatar in srebrnar
v **Mariboru,**

v spodnji gosposki ulici, pri g. Grubič-u (poprej Eisl-nu) šte. 105.

2—3